

Domnului Director General Claudiu - Daniel Tămaș
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj
Mun. Cluj-Napoca, Str. G-ral Eremia Grigorescu, nr. 37-39,
cod poștal 400304, jud. Cluj

RECOMANDAREA

Nr.⁶⁷..... din~~5. MAR. 2020~~..... 2020

Referitoare la respectarea art. 22 și art. 49 din Constituție privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv protecția copiilor și a tinerilor

În conformitate cu art. 16 alin. (1) și art. 15 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu ca urmare a aspectelor prezentate în mass-media, referitoare la situația unui minor de ani, din Cluj Napoca, găsit mort în casă, cu urme de violență pe corp. "Aceasta locuia în Cluj-Napoca împreună cu frații săi, mama și concubinul acesteia. Principalul suspect, mama băiatului, a fost reținută și urmează să fie prezentată magistraților cu propunere de arestare preventivă, efectuându-se cercetări pentru infracțiunea de violență în familie sub forma omorului. Femeia suferă de afecțiuni psihice, avea un , iar cei de la protecția copilului cunoșteau acest lucru, în momentul în care minorul, s-a întors din plasament la mamă."**

În scopul verificării situației expuse în presă, instituția Avocatul Poporului, Biroul Teritorial Cluj – Napoca, Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului a efectuat demersuri către:

- a) **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj**, referitoare la condițiile în care minorii de ani, gemeni, au părăsit sistemul de protecție, modalitatea în care s-a efectuat monitorizarea situației familiei și a minorilor după reintegrarea acestora în familie, perioada și copia documentelor întocmite în acest sens, măsurile luate cu privire la cei doi minori, în vârstă de , respectiv ani, frații minorului decedat, inclusiv serviciile

- prestate către aceștia conform art. 119 din Legea nr. 272/2004 pentru facilitarea readaptării fizice, psihologice și reintegrarea socială a acestora. rezultatele evaluărilor medicale și psihologice ale celor doi minori aflați în plasament în regim de urgență la Centrul Gavroche, măsurile dispuse și demersurile efectuate conform dispozițiilor din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată cu modificările și completările ulterioare.
- b) **Primăria Cluj – Napoca, Direcția de asistență socială și medicală** cu privire la modalitatea în care s-a efectuat monitorizarea situației celor trei minori, în exercitarea atribuțiilor legale ce revin Direcției de Asistență Socială și Medicală, condițiile de acordare a locuinței sociale și modalitatea de monitorizare a respectării acestora de către reprezentanții Primăriei, dacă a fost efectuată vreo anchetă socială, modul de desfășurare, persoanele cu care s-a discutat, care au fost aspectele reținute, precum și concluziile anchetei, inclusiv prestațiile sociale de care beneficia familia, medicul de familie la care erau înscriși copiii, care era diagnosticul mamei și dacă copiii au fost diagnosticați cu tulburări de comportament sau boli psihice și, în caz afirmativ, care sunt acestea, măsurile dispuse și demersurile efectuate conform dispozițiilor din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată cu modificările și completările ulterioare.
 - e) **Inspectoratul de Poliție Județean Cluj** în vederea comunicării stadiului cercetărilor efectuate în acest caz.
 - d) **Consiliul Județean Cluj** referitor la concluziile și rezultatele controlului efectuat la Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj cu privire la acest caz.
 - e) **Liceul Greco – Catolic "Inochentie Micu" Cluj-Napoca**, cu privire la respectarea prevederilor art. 52 și art. 89 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, comportamentul copiilor și al mamei în relația cu școală, măsurile luate de unitatea de învățământ atât anterior, dar și după eveniment.

1. REFERITOR LA REINTEGRAREA ÎN FAMILIE A MINORILOR GEMENI

Conform rapoartelor de examinare psihologică, consiliere parentală, psihodiagnostic și evaluare clinică întocmite în 25.08.2014, 23.05.2015 și 01.06.2016 specialiștii au reținut, în mod constant, că mama are

în funcție de vârstă, tinde spre un stil parental mai ferm, aplică uneori și pedepse fizice, tinde spre un atașament dezorganizat. De asemenea psihologii subliniază că evaluările au avut loc pe un fond emoțional stabil, mama aflându-se sub tratament psihiatric și recomandă ca mama să beneficieze de sprijinul unor specialiști și după reintegrarea copiilor în familie. Cu toate acestea, în cuprinsul anchetei sociale nr. 860/13.07.2016 și în cererea de încetare a măsurii plasamentului, reprezentanții

Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului menționează faptul că *“în prezent mama copiilor nu prezintă probleme de sănătate.”*

În temeiul art. 5 coroborat cu art. 2 din Legea nr. 272/2004 copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, principiul interesului superior al copilului prevalând în orice situație. Ordinul nr. 287/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind centrul de pregătire și sprijinire a reintegrării sau integrării copilului în familie, precum și a ghidului metodologic de implementare a acestor standarde prevede că *“În toate fazele culegerii de informații sau evaluări, pentru completarea anchetei sociale și a fișei de evaluare psihologică, copilul și familia trebuie încurajați să-și exprime opiniile, sentimentele și atitudinile. De asemenea, copiii și părinții/familia sunt consultați și în ceea ce privește formularea concluziilor și recomandărilor asistentului social și ale psihologului, în urma evaluărilor făcute.”*

Conform aceluiași ordin la elaborarea și implementarea programului de intervenție specifică (PIS) pentru reintegrare/integrare *responsabilul colaborează cu toți profesioniștii din celelalte servicii pentru protecția copilului care sunt și/sau au fost implicați în cazul respectiv.* Principale responsabilități ale asistentului social în procesul de reintegrare includ *monitorizarea copilului după ce acesta este reintegrat în familie, medierea relației dintre copil, familia acestuia, pe de o parte, și diferite instituții cu responsabilități în domeniul social, pe de altă parte.*

Din rapoartele de monitorizare întocmite de DGASPC Cluj și Primăria municipiului Cluj-Napoca, după reintegrarea în familie a minorilor, rezultă că discuțiile s-au purtat cu mama copiilor. Puținele interacțiuni sau discuții ale asistentului social cu minorii au avut loc fie în prezența mamei, fie în prezența învățătoarei, respectivele circumstanțe nefiind potrivite pentru încurajarea copiilor să își exprime sentimentele, raportat la dispozițiile Ordinului nr. 287/2006 mai sus menționate.

Conform H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1 art. 10 lit. e) pct. 13 **direcția generală de asistență socială și protecția copilului organizează activitatea de evaluare periodică și de formare continuă a personalului din aparatul propriu și instituțiile/serviciile din subordine, programul de formare și îndrumare metodologică în vederea creșterii performanței personalului din structurile proprii care administrează și acordă servicii sociale fiind parte integrantă din planul anual de acțiune reglementat de art. 3 alin. (3) lit. b).**

2. REFERITOR LA SESIZAREA DE ABUZ SEXUAL ASUPRA MINORILOR GEMENI

În urma sesizării mamei cu privire la abuzul sexual asupra minorilor, depusă atât la Primăria Cluj-Napoca, cât și la DGASPC Cluj, în vara anului 2018, au fost evaluați psihologic conform raportului nr. 16187/II/2/18/28.11.2018, însă specialistul care a efectuat respectiva evaluare nu a efectuat și o interpretare științifică a rezultatelor evaluării, limitându-se să concluzioneze că *“Atât cât și declară că au fost abuzați sexual de către nepoții asistentului maternal*

profesionist în a cărei grijă se aflau. Se recomandă stabilirea unui mediu stabil, securizant pentru copil.”

Serviciul management de caz, protecție specială copii în servicii de tip familial, asistență maternală *”în urma analizei dosarelor copiilor”* a informat Centrul Județean de Intervenție pentru Copilul Abuzat, prin Adresa nr. 16587/II/2/18/03.08.2018 că *”frații au prezentat o evoluție armonioasă, fiind monitorizați periodic, rapoartele întocmite nu evidențiază existența unor posibile abuzuri de nici un fel. La fel, în rapoartele anuale de evaluare psihologică a copiilor nu sunt evidențiate aspecte care să ducă la suspiciunea de abuz.”*

Exclusiv pe baza acestor investigații Centrul Județean de Intervenție pentru Copilul Abuzat Cluj a întocmit referatul de situație nr. 16187/II/2/18/10.12.2018 în care se menționează: *”cu privire la sesizarea de presupus abuz sexual împotriva copiilor, nu putem afirma că se confirmă având în vedere distanța care se interpune de la comiterea faptei și sesizarea în sine, precum și vârsta mică a agresorilor”*, propunând totodată închiderea cazului.

În pofida gravității sesizării, respectiv a faptului că minorii au descris un abuz sexual atât asupra lor, cât și asupra unei alte minore (), arătând totodată că au fost supuși unor rele tratamente cât timp au locuit la asistentul maternal profesionist, cazul a fost închis fără a fi cel puțin audiată doamna asistent maternal profesionist (AMP) . În temeiul H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr. 1, art. 10 lit. a) pct. 5 *”intră în atribuțiile direcției generale de asistență socială și protecția copilului evaluarea și monitorizarea asistenților maternali profesioniști atestați.”*

Mai mult, potrivit art. 11 alin. (3) și (4) din Hotărârea nr. 679/2003 *”(3) Reprezentanții comisiei pentru protecția copilului au drept de control asupra activității asistenților maternali profesioniști. (4) Comisia pentru protecția copilului poate decide suspendarea sau retragerea atestatului de asistent maternal profesionist dacă nu mai sunt îndeplinite condițiile care au stat la baza eliberării acestuia sau dacă asistentul maternal profesionist nu respectă vreuna dintre obligațiile prevăzute în prezenta hotărâre.”*

Respectivul abuz asupra minorilor, din perioada în care se aflau în grija AMP a reintrat în atenția DGASPC Cluj, ulterior, în 22.02.2019, când aceeași situație a fost semnalată de Clinica de Psihiatrie Pediatrică Cluj prin Adresa înregistrată la DGASPC Cluj sub nr. 4841/25.02.2019. Singurele măsuri dispuse fiind includerea minorilor într-un program de consiliere psihologică, însă aceștia au participat efectiv la o singură ședință de consiliere în data de 21.05.2019, lipsind de la următoarele ședințe, stabilite în data de 28.05.2019, 20.06.2019 și 25.06.2019.

Față de aspectele reținute anterior, în urma anchetei efectuate de reprezentanții Biroului Teritorial Cluj-Napoca și a demersurilor către autoritățile competente, se constată că reprezentanții DGASPC Cluj au efectuat parțial demersurile necesare în acest caz, în contextul posibilei încălcări a dispozițiilor art. 49 și art. 22 din Constituția României.

În temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul

Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice. Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare și de H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările și completările ulterioare va dispune măsurile necesare pentru:

1. Formarea profesională continuă a asistenților sociali, cu atribuții în procesul de monitorizare a copilului după integrarea/reintegrarea în familie, prin programul de formare și îndrumare metodologică, parte integrantă din planul anual de acțiune.

2. Verificarea modului în care a fost instrumentată și soluționată sesizarea cu privire la abuzul sexual al minorilor , care ar fi avut loc în perioada în care minorii erau în plasament la asistent maternal profesionist , inclusiv dacă au fost efectuate toate demersurile legale către autoritățile competente în vederea cercetării situației reclamate.

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

București, 04 martie 2020